

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

73. ÅRGANG

26. AUGUST 1961

A V I N N H O L D E T :
KATOLSK ORIENTERING - VI HAR VENNER SYDPÅ - «SENT
KOM JEG TIL Å ELSKE DEG —» - NASTOLA 1961 - MIN
KJÆRESTE KIRKE - BLIKK PÅ TIDEN - BØKER - UTLANDET

NR
16

NESTE NUMMER UTKOMMER 9. SEPTEMBER 1961

HAR DU KALL

til å gi ditt liv til Kirken i Norge i den norske søsterkongregasjonen av den hellige Frans fra Xaver?
Oppgavene er mange —arbeiderne få.
Skriv til:

Moder Zita, St. Franciskusøstrene, Nygårdsgt. 3, Bergen.

BØKER FOR SKOLER OG HJEM:

VÅR TRO — katolsk katekisme	ib. kr. 10.00
KATOLSK KRISTENDOMSKUNNSKAP FOR BARN	» » 5.00
BIBELHISTORIE for katolske skoler	» » 4.50
EN LITEN BIBELHISTORIE	» » 5.00
KATOLSK BØNNEBOK	» » 12.00
BARNAS BØNNEBOK	» » 6.00
MESSEBOKEN, latin og norsk, ib. i kalveskinn	» » 65.00
— — — — — ib. i sort, brunt eller blått gjeteskinn	» » 60.00
— — — — — ib. i sort, blått eller rødt plastikkbind	» » 40.00
DEN KATOLSKKE KIRKE i norske skolebøker	ib. » 4.00
VAN DER BURG: Kirken. Grunnforskjellen mellom katolsk og protestantisk kristendom	» 5.00
STORE SKIKKELSER I DEN KATOLSKKE KIRKES HISTORIE, dansk utg. ved E. Simonsen	ib. » 9.50

ST. OLAV BOKHANDEL

AKERSV. 5, OSLO - TLF. 42 37 43

ST. FRANCISKUS III ORDEN
har møte fredag 8. september
kl. 19 i St. Hallvards Kirke.

St. Hallvard Kameratklubb
har møte hver torsdag kl. 19.30, i Urte-
gt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vår Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstre-
nes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,
Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service: 56 56 90

Er Deres familie tilstrekkelig trygget? Hos oss får De den forsikringsform De har behov for.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 10. SEPTEMBER (16. s. e. pinse): Ep. Ef. 3, 13—21. Ev. Luk. 14, 1—11. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Marias navnefest. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Korsets reisning. Fredag: Marias syv smerter. Lørdag: Kornelius og Kyprian, mart.

SØNDAG 17. SEPTEMBER (17. s. e. pinse): Ep. Efes. 4, 1—6. Ev. Matt. 22, 34—46. Mandag: Josef av Kupertino. Tirsdag: Januarius og hans lidelsesfeller, mart. Onsdag: Imbredag. Torsdag: Matheus, apost. og evang. Fredag og Lørdag: Imbredager.

SØNDAG 24. SEPTEMBER (18. s. e. pinse): Ep. I. Kor. 1, 4—8. Ev. Matt. 9, 1—8.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille messe	Høy-messe
	OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neubergrgt. 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN, St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannstgt. 3, tlf. 52550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningstgt. 8, tlf. 25534	7.45	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11949	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo
Kontortid: 9,30—16. Lørdag 9,30—14. - Tlf. 42 31 70
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 10 dager for utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

KATOLSK ORIENTERING

I over hundre år har en av den katolske kirkes hovedoppgaver i Norge simpelthen vært *opplysning* — opplysning om hva Kirken er, hva den faktisk lærer, hva katolikker tror og hvordan de lever og virkeliggjør sin tro. Den numeriske fremgang for katolisismen i vårt land har vært meget beskjeden under dette sekel. Enhver som har litt innsikt og hukommelse vet imidlertid at dette opplysningsarbeidet har båret og bærer frukter som ikke figurerer i noen statistikk, men som helt og holdent har forandret katolikkenes livsvilkår hos oss. Fordommer er falt og en stadig større sektor av befolkningen har funnet det naturlig at skole, kringkasting og presse gir den kristne hovedkirke saklig omtale og rimelige muligheter for uttrykk.

Lærebøkene i historie bærer i oppløftende mange tilfelle preg av at forfatterne har tatt seg ad notam den saklige kritikk som en gruppe katolske akademikere like etter siste krig rettet mot deres tendensiøse og fordreide fremstilling av vår kirke. I de opinionsdannende organer har mistenksomhet, uvitenhet og aggressiv motvilje mer og mer veket plassen for toleranse og positiv interesse. Endog fra den lutherske kirke som grunnlovsbestemt «forbliver Statens offentlige Religion», og som enemiktig og partisk, gjennom fire århundrer, har formet det norske folks syn på den katolske kirke, har der etterhvert kommet nye signaler: Den kristelige presse i Norge omtaler i det store og hele Moderkirken med en viss respekt og vilje til objektivitet, selvom forutsetningene for en slik holdning ikke alltid strekker til.

Det er alt sammen gledelig og fortjener anerkjennelse.

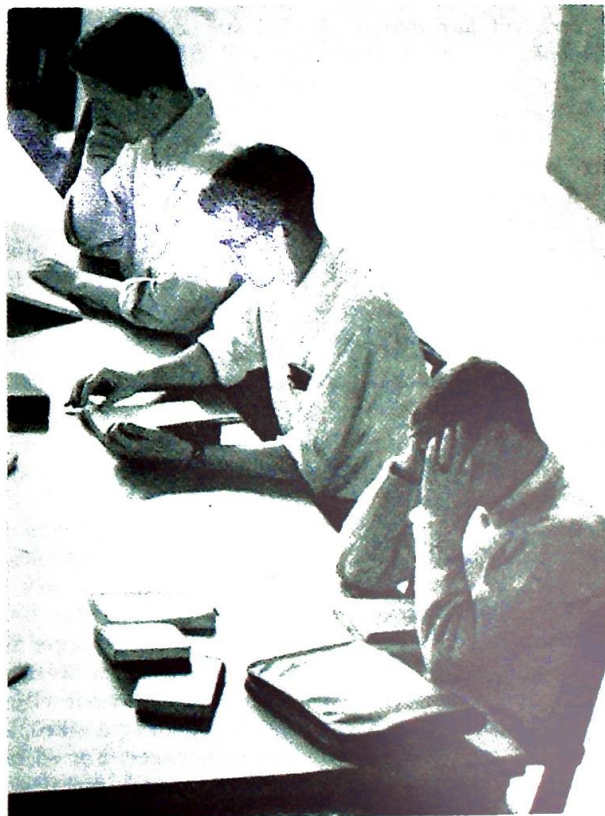
Men det representerer bare en etappe. Kirkens opplysningsarbeide har bare såvidt begynt sin virksomhet her i landet — store befolkningslag, ganske særlig utenfor hovedstaden — er ganske uberørt av den. Hva der fremdeles kan skrives og sies offentlig om den katolske kirke, også av ellers kunnskapsrike og akademisk utdannede personer, taler sitt tydelige sprog: Her er så visst ingen laurbær å hvile på!

Ser vi nærmere på hva der faktisk gjøres for å spre eksakt kunnskap om den katolske kirke i Norge, blir vi slått av hvor *utilstrekkelig* det er. Vår *presse*, selv om den er i merkbart vekst, når bare et lite fåtall. Vår *forlagsvirksomhet* ligger nesten brakk — av rent opplysende skrifter utgis der for tiden, i motsetning til mellomkrigs-

tiden, så godt som intet. *Katolsk informasjon* — vår katolske brevskole — dekker ganske visst et behov for første-kontakt med Kirken som er særlig nyttig for dem som bor utover i landet. Men den er for lite kjent, og kan bare bli mer kjent gjennom tålmodig — og kostbar! — annonsering i dags- og ukepressen. *Katolsk Forum* har med sine foredragsserier greid å samle et fast Oslo-publikum — vesentlig ikke-katolsk — omkring emner og begivenheter som innebærer et møte mellom katolisismen og det alminnelige kulturliv. Men selv om en *lydbåndsentral* gir foredragene virkning utover den umiddelbare tilhørerkrets, må denne virkning nødvendigvis forbli ytterst begrenset. Et organ for å få den brede norske opinion i tale savner vi — og kommer vi ennå til å savne meget lenge. I ventetiden kan vi gjøre to ting for å spre opplysning om vår tro: Vi kan gi våre bidrag til de felles opinionsskapende organer. Og vi kan bygge ut ytterligere de opplysningsinstanser vi allerede har. Vår presse kan og bør nå mange fler. Vår brevskole må gjøres kjent. Vårt forlag må gjenoppta utgivelsene. Og ikke minst må våre efterhånden tallrike katolske akademikere føle disse oppgaver som mer av et personlig viktig anliggende enn tilfellet er idag — de overstiger jo langt vårt fåtallige presteskaps muligheter.

Som en ny side av vår opplysningsvirksomhet startes der i høst en innføring i katolsk tros lære og livsforklaring — under navnet *Katolsk Orientering*. Den forsvarer sin plass innenfor vår øvrige opplysningsvirksomhet, som noe vi, og mange av våre venner, hittil har savnet: En systematisk gjennomgåelse av den katolske tro svarende til den som vi vanligvis gir våre konvertitter, men åpen for alle ikke-katolikker som simpelthen ønsker informasjon om den katolske kirke. De nærmere praktiske opplysninger finner våre lesere annetsteds i dette nummer.

Det gjentas inntil enstonighet at vår tids mennesker er «søkende» mennesker, som om ikke alle tiders mennesker

Vi har venner sydpå. En av de beste sitter i den idylliske gamle bayerske byen Würzburg og heter Helmut Holzappel — en 47-årig student-kapellan, kirkeblad-redaktør og historiker. Han, som snubler i historie og kirkeliv straks han setter foten utenfor sin hyggelige leilighet i Oberthürgasse i den gamle erkebiskopelige residensstaden, har kastet sin kjærlighet på det katolske Norden — i fortid og nåtid. Rett som det er gjør han seg såpass fri fra sine tusen gjøremål at han kan besøke våre land. Hans bokhyller er fulle av litteratur om vår historie og vår kultur gjennom middelalder, nytid og nåtid — bøker som han uten å blunke leser på våre sprog. Og hans hjem har i årevis vært åpent for skandinaver.

Efterhvert har mange skrevet sine navn i hans tykke gjestebok — med takknemlige ord til en fin humanist og et hjertegodt menneske som gir sitt vennskap for oss stadig nye uttrykk. Det er ikke få som rundt om i Norden vet noe ganske presist om syd-tysk kultur, gjestfrihet og hjertedannelse fordi de kjenner Helmut Holzappel.

Med sin beskjedne iherdighet — anderledes kan det visst ikke beskrives — har han sørget for å knytte vennskapsbånd mellom tysk og nordisk ungdom, efter år som var onde for begge parter. Da de tyske katolikker ifjor kalte verdenskirken til eukaristisk kongress i München, fikk han sine studenter til å spare sammen en sum som

har vært det. Det nye er kanskje at noen vil gjøre en dyd ut av søkingen for søkingens skyld: Det skal røbe sjelskvalitet at man søker uten noensinne å finne!

Som kristne mennesker vet vi at det er Gud som har gjort menneskehjertet urolig — det er Ham mennesket søker på alle sine veier, så ofte uten å vite det selv. De tidløse sannheter er like gyldige for oss som for andre tiders mennesker, og den kristne åpenbaring legger dem frem hverken for vår sentimentalitet eller vår livsflukt, men for den sunne menneskeforstand og vår gode vilje.

Det er et møte som Kirken har til oppdrag å sikre, stadig på nytt og for uavlatelig nye mennesker. For så merkelig er livsloven i Guds rike, at gjennom menneskers famlende ord kan en møte Guds klare lys. HRM.

VI HAR VENNER

SAMTALE MED DR.

tillot dem å innby tyve unge katolikker fra de nordiske land til å delta. Og da de danske katolske ungdommene nylig gikk i gang med å reise et valfartskapell på Øm i Jylland, sørget han for at en gruppe unge tyske trosfeller reiste opp og tok en hånd med i arbeidet.

Selv møtte vi dr. Holzappel på «hjemmebane», som arrangerer av en konferanse for katolske pressefolk i sin hjemby. Med stillferdig effektivitet var han på én gang arrangementskomité, foredragsholder, vertskap, opplysningsbyrå og redaktør for et kirkeblad med 85 000 abonnenter — alt sammen uten at hans bayerske «Gemütlichkeit» syntes å glippe et øyeblikk. Han fant også tid til å sette seg rolig ned med oss, omgitt av reoler med bøker, og svare på våre spørsmål om to emner som ligger både ham og oss varmt på hjertet: Katolisismens skjebne i Norden efter reformasjonen, og forbindelsen mellom tyske og nordiske katolikker idag.

★

Inntil ganske nylig var det en vanlig oppfatning, også langt inn i historikernes rekker, at med reformasjonens innførelse i Norden gikk der et ugjennemtregelig jernteppe ned mellom våre land og den katolske kristenhet. Forvisninger og trusler om eiendomstap og endog dødsstraff syntes å rykke den katolske tro opp med roten i Norden. Danmark, Norge, Sverige og Finland gikk inn i århundrer som gjorde dem til et hermetisk lukket luthersk reservat langt mer enhetlig enn reformasjonens hjemland.

I den senere tid har der vært en voksende interesse for hullene i dette jernteppet, og en våknende sans for at der ikke bare faktisk finnes en efter-reformatorisk katolsk historie i Norden, men at den er breiddfull av spenning og dramatisk. Enkelte spredte forskere har interessert seg for isolerte katolske personligheter i denne tiden: I Danmark har pater Gustav Scherz gjennom en årrekke gransket den store danske konvertitten, biskopen og naturvitenskapsmannen Niels Steensen. Forfatteren Sven Stolpe leverte ifjor et avgjørende bidrag til forskningen omkring den svenske dronningen Christina, som i 1654 frasa seg tronen for å gå over til den katolske tro. Og i Norge har blant andre dr. Oskar Garstein og pastorene I. Hansteen Knudsen og J. Duim ydet en innsats når det gjelder å klarlegge forsøkene på en mot-reformasjon i de nordiske land ut over i det 16. og det 17. århundre — ikke minst den høy-dramatiske skikkelse som går under navnet «Kloster-Lasse» — den norskfødte jesuitten Laurentius Norvegus. Bak disse markerte enkelt-personlighetene aner vi en hel bevegelse som ennå er lite utforsket, og som når den blir mer kjent, trolig vil bringe helt nye vurderinger og nyanser inn i historien om reformasjonens innførelse.

Sikkert er det i hvert fall at de mot-reformatoriske fremstøt overfor Norden, som tidvis syntes på nippet til å forandre våre lands religiøse skjebne, ble ledet fra Tyskland. Tyske katolikker har i generasjoner følt et særlig ansvar for Nordens katolske kirker — noen av dem gjør det ennå idag.

NER SYDPÅ

HELMUT HOLZAPFEL

FRA FORTID TIL NÅTID

Nå ser dr. *Helmut Holzapfel* alt annet enn «mot-reformatorisk» ut, der han sitter i sin stue og viser oss lysbilder av gamle dokumenter og stikk og kart som han har sporet opp under sitt tålmodige detektivarbeide i mange slags arkiver. Han vet så godt som noen, at å tale om en katolsk «gjenerobring» av de nordiske land, ville være å uttrykke seg om åndelige realiteter i militære vendinger som er helt utenfor enhver virkelighet i det århundre vi opplever.

— Hvordan kom De til å interessere Dem for nettopp dette materialet, dr. Holzapfel?

— Besøk i Skandinavia satte meg på den tanke, at hva vi her i Tyskland vanligvis lærer om nordisk fortid begrenser seg til skikkelser som Gustaf Adolf og Karl XII, mens disse landenes store religiøse fortid forblir oss fremmed. Jeg begynte å søke materiale til et arbeide om mot-reformasjonens martyrer i Norden, og var så heldig å få vidstrakt adgang til jesuitt-ordenens gamle arkiver. Der var meget å finne. Som en første frukt av hva jeg sporet opp, utga jeg i 1955 en avhandling, «Unter nordischen Fahnen», om jesuittenes militær-sjelesorg i de skandinaviske land i det 17. og 18. århundre.

— Militær-sjelesorg?

— Ja, troppeavdelingene dengang besto jo — også i Norden — for en vesentlig del av leietropper, og fyrstene måtte sørge for disse konfesjonelt sammensatte avdelingenes religiøse behov. Slik kom faktisk katolske prester, under strenge betingelser og skarp oppsikt, likevel til å trenge inn i disse lukkede lutherske land.

— Og her er mer brukbart stoff?

— Bevares, ja! For tiden samler jeg stoff til et arbeide om alle de nordiske ungdommene som ennå lenge efter reformasjonens innførelse ble sendt på skole hos jesuitene i Tyskland — de hadde jo tidens beste pedagogikk. Adskillige av dem gikk åpent eller hemmelig over til katolisismen — det er fengslende å følge deres spor og deres arbeide for en konfesjonell «mot-offensiv». Her er merkelige skjebner, og her er noe av tragediens reisning: Mange av dem, som «Klosterklasse», endte jo i livslangt eksil.

EN HÅNDSREKNING

— Og nå sitter De her i Würzburg og vil lage en ny mot-reformasjon? Dr. Holzapfel ler overgivent og ryster energisk på hodet over slik uforstand — vår tids kristne har andre problemer. Vi er langt fra den tid da fyrstens teologiske smak noen ganger bestemte millioners religiøse skjebne med århundrers virkning.

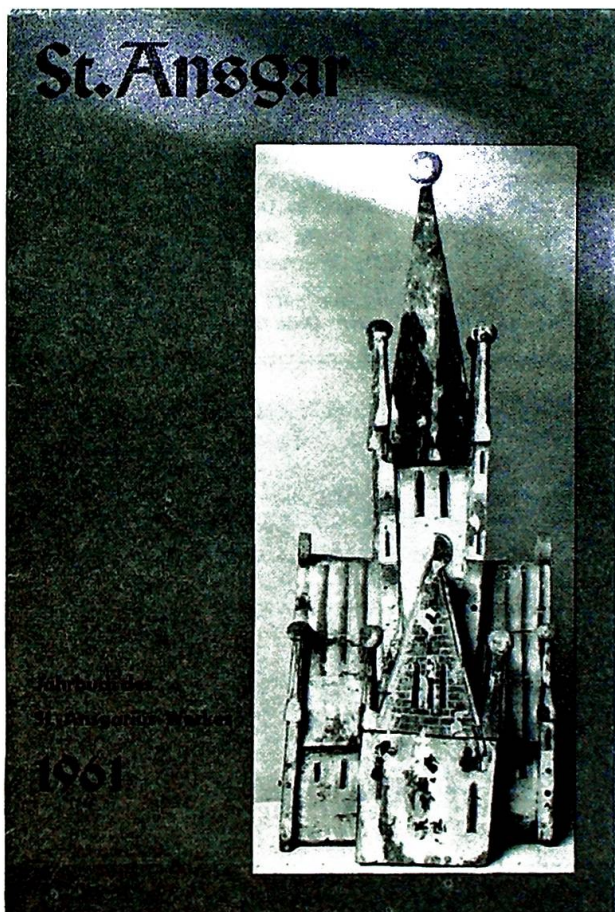
— Hva er da dette «St. Ansgarius-Werk» som De også får tid til, ved siden av hva De ellers har for oppdrag?

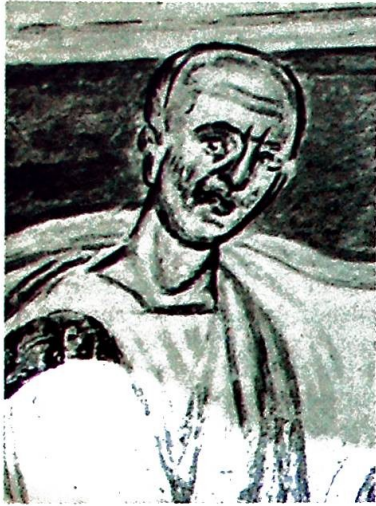
— Det er en støtte- og hjelpekrets av tyske katolikker som interesserer seg for de katolske minoritetskirkene i de nordiske land. Initiativet stammer fra 1925, da en tysk geistlig, dr. *Louis grunnla* en forening, som blant annet skulle spre opplysning og skape gavmild interesse i Tyskland til beste for Nordens katolikker. Før hans død i 1956 fikk tiltaket en viss offisiell kirkelig status innenfor hans bispedømme, Köln, idet kardinal Frings lot det reorganisere, og betrodde prelaten Dr. *Daniels* fra Bonn, Mgr. *Schmelzer* fra Köln og meg selv den praktiske ledelse av det. Selv tar jeg meg av vårt årsskrift. Der samler vi årsberetninger fra de nordiske katolske bispedømmer og vikariater, historiske artikler, reportasjer og annet stoff av interesse. Vet De at vi trykker det i 30 000 eksemplarer?

Dr. Holzapfel rekker oss stolt en lekker og velutstyrt trykksak på bortimot hundre sider, der tekst og tallrike illustrasjoner forteller allsidig om Nordens katolske kristne. Omslaget viser noe vi synes vi drar kjensel på: Ganske riktig — det er sakramentshuset (tabernaklet) fra Tuft kirke i Buskerud, nå på Historisk Museum i Oslo, 800 år gammelt som det er.

Dr. Holzapfel blir ivrig opp hva han har fått med seg fra Norge i denne årboken — som at Stabekk og Alesund har fått nye katolske kirker, dominikanerne nytt kloster i Oslo og dominikanerinnene ny barnehage i Bodø, og at den første jesuitt har begynt sitt virke i Oslo bispedømme.

Dette har den lærde doktor rukket, utenom sine studier, utenom sjelesorgen for 2 500 bayerske studenter, utenom sin journalistgjerning. Han bekrefter sannelig det gamle paradoks: Vil du ha gjort noe, så vend deg til en som har meget å gjøre! Og *splittet* mellom disse gjøremål er han så visst ikke. Han røbet seg mer enn han kanskje visste i det korte, poengterte foredraget han rettet til kirkepressens folk i sommer om nødvendigheten av en historisk bevissthet i forståelsen av de nære ting. Han «fortaper» seg nemlig ikke i fortiden, som så mange stuelærde. Han *bruker* dens lærdommer til et livsnært engasjement i sin samtid.

Det eldste kjente portrett av Augustin, fra ca. år 600.

Den 28. august feirer vi St. Augustins dødsdag. St. Augustin, en av kristenhetens største lærere til alle tider, var også et samtidig vidne til «Vesterlandets undergang». Da han sommeren 430 lå døende i sin bispestad Hippo i Numidia (det nåværende Algerie) herjet vandalene landet og hadde alt kringsatt hans by. Augustin opplevde ikke dens fall. Men han hadde allerede tyve år tidligere sett de store kultursentrene i Vesten i barbarernes hånd. Roma var blitt inntatt av vestgoterne i 410. Augustins tanke kom senere til å prege, på godt og ondt, hele den kommende vesterlandske kultur, som reiste seg av den gamles ruiner. Nå opplever vi påny en tid som har mer enn ett trekk felles med Augustins egen samtid, — en urolig og søkende tid, en kulturens oppbruddstid, en tid hvor barbariet banker på våre byporter. Allerede på ungdommen i Augustins egen tid kunne kristendommen virke som et foreldet alternativ. Andre livsanskuelser var mer på moten. Det skriftet som Augustin kalte sine «Confessiones» — ordet betyr både lovprisning og bekjennelse — forteller om hans vei gjennom datidens motefilosofier tilbake til sin mors — og sin barndoms — tro. Her har den store teologen og mystikeren berettet om sitt hjertes uro, sin søken etter sannheten, i noen sider som vil være like gyldige til alle tider. Men samtidig tegner de i så mangt et bilde av vår egen slekt.

Aschehoug Forlag har i sin klassiker-serie påny lansert Oddmund Hjelde's utmerkede riksmåloversettelse av disse «Bekjennelsene». Denne utgaven er forøket med 10. bok (verket består i alt av 14 bøker). La oss håpe at en ny generasjon vil gripe den som en gave, og bruke den som det speil og den veiledning den unge biskop av Hippo mente den skulle være, den gang han skrev den — for nærmere 1 600 år siden.

Her gjengir vi et par utdrag av boken.

Nastola 1961

Mellom den 2. og 9. august var ca. 90 katolske akademikere samlet til en vellykket studieuke i Nastola, like ved Lahti i Finland. Foruten de nordiske deltagerne, hvorav 17 fra Norge, var der gjester fra Frankrike, Vest-Tyskland og USA. To polske akademikere som var innbudt fikk i siste liten utreisevanskeligheter og uteble.

Studieuken fant sted på et idrettsinstitutt som bød på utmerket innkvartering i vakker natur og gjorde oppholdet til en givende blanding av sommerskole og ferie. Det finske vertskapet hadde med hvileløs omtenkksomhet lagt opp et arrangement som både teoretisk og praktisk viste seg vel avveid. Ved siden av foredrag, rapporter og diskusjoner var der sørget for god avspenning i form av utfluk-

I min ungdom kom jeg ut for noen mennesker som var helt galne av hovmod. De var svært lite åndelige, men umåtelig snakkesalige. De snakket stadig om «sannhet, sannhet», og fortalte meg en hel del om den. Men sannheten var aldri i dem. De talte usant ikke bare om deg som virkelig er sannheten, men også om grunnstoffene i verden, som er ditt skaperverk. Endog de filosofene som sier sant om disse ting, burde jeg forbigått av kjærlighet til deg, min far, du som er det høyeste gode og det skjønneste av alt som er skjønt.

Å Sannhet, Sannhet, hvor inderlig jeg lengtet etter deg også dengang, med det innerste av min sjel, så ofte disse menneskene på mange slags vis la ut for meg om deg, både i tale og i sine mange og store bøker. Jeg hungret etter deg. Men den næring de således bar frem for meg, var sol og måne, som nok er ditt skaperverk, men likevel bare ditt verk og ikke deg selv, ikke engang det fremste av det du har skapt. For bedre enn disse synlige ting, hvor lysende og himmelske de enn er, er dine åndelige verk.

Men du som jeg elsker, og som jeg lengter etter for at jeg kan bli sterk, du er ikke disse legemene som vi ser, selv om de er på himmelen. Heller ikke er du de vi ikke kan se. For du har selv skapt dem, og du regner dem ikke engang for dine ypperste skapninger. Hvor helt anderledes du er enn de innbilninger jeg gjorde meg, innbilninger om ting som ikke finnes i det hele tatt! Langt virkeligere enn de er forestillingene om de ting som er til, og enda sannere er tingene selv — men deg er de ikke. Du er heller ikke sjelen som gir legemene liv, enda livet er bedre enn legemene og virkeligere enn de. Men du er livet i sjelene, livets liv, som selv lever og ikke forandres, livet i min sjel.

Hvor var du dengang, langt borte fra meg? Jeg levde i det fremmede land langt fra deg, og fikk ikke engang de skyller som jeg foret svinene med. Jeg slet og tumlet og savnet sannheten. For jeg søkte deg, min Gud — jeg bekjenner det for deg som hadde miskunn med meg enda før jeg avla noen bekjennelse — jeg søkte deg ikke med den åndelige forstand som du ville vi skulle ha fremfor dyrene, men med min legemlige sans. Men du var innenfor det innerste i meg og høyere enn det høyeste i meg.

Augustins bekjennelser. Oversatt av Oddmund Hjelde. Aschehougs klassiker-serie. Oslo 1960.

ter til finske kulturminnesmerker, gemytlige samvær, orienteringsturer og — selvfølgelig i Finland! — badstu.

Foredragene var samlet under emnet «Kirken — Kristi mystiske legeme» — et tema som ble belyst fra ulike sider. Pater Jean Paillard fra Dominikanernes kulturinstitutt i Helsinki holdt åpningsforedraget: «Kirkebegrepet i Det nye testamente» — en tankeklar innføring i hva Den Hellige Skrift sier om Guds folk og dets skjebne i den gamle og den nye pakt.

Dr. Jarl Gallén avdekket med historikerens overblikk drivkreftene bak reformasjonsverket i Norden, mens pater Hallvard Rieber-Mohn ga en inngående analyse av det gamle utsagnet «Utenfor Kirken ingen frelse» og den betydning vi kan tillegge det idag. Forfatterinnen Gunnel Vallquist belyste legmannens plass i Kirken, og åpnet fengslende praktiske perspektiver når det gjelder tjenes-tens mulighet også utenfor det viede prestedømme. Lektor Jørgen C. Rich hadde som tidligere luthersk teolog

TIL Å ELSKE DEG ->

Se, for et stort rom i min erindring jeg har gått igjennom og søkt etter deg, Herre, og jeg har ikke funnet deg utenfor den. For jeg har ikke funnet noe om deg som jeg ikke husket fra den tid jeg fikk kjennskap til deg. Siden dengang har jeg aldri glemt deg. For hvor jeg fant sannhet, der fant jeg min Gud, som er sannheten selv; og den har jeg aldri glemt siden jeg lærte den å kjenne. Du har altså fortsatt å bo i min erindring fra den tid jeg fikk kjennskap til deg; og der kan jeg finne deg så ofte jeg kommer deg i hu og gleder meg i deg. Dette er min hellige fryd, som du skjenket meg da du i miskunn så ned til meg i min fattigdom.

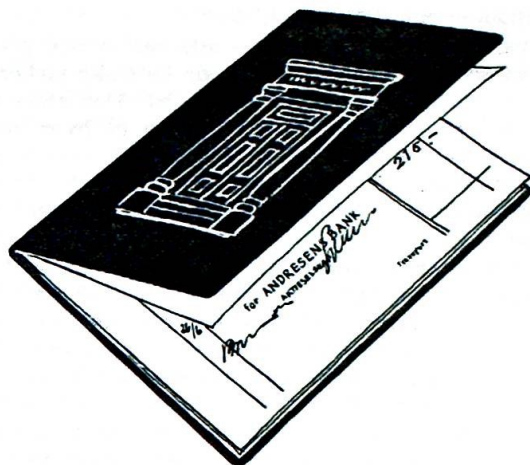
Hvor fant jeg deg da, så jeg lærte deg å kjenne? For du var jo ikke i min erindring før jeg fikk kjennskap til deg. Hvor fant jeg deg da, så jeg lærte deg å kjenne? Var det ikke i deg og ovenfor meg? Her er det ingensteds tale om rom. Vi går bort fra deg og nærmer oss deg — det har ingenting med rommet å gjøre. Å Sannhet, alle steder rår du over alle som søker råd hos deg. Samtidig gir du svar til alle, enda de spør om ulike ting. Klare er de svar du gir, men ikke alle hører dem klart. Alle spør deg om det de vil, men de får ikke alltid høre hva de vil. Din beste tjener er den som ikke tar sikte på å høre fra deg det han selv vil, men heller å ville det han hører fra deg.

Sent kom jeg til å elske deg, du skjønnhet, så gammel og evig ny! Sent kom jeg til å elske deg. Se, du var i det indre, men jeg var utenfor, og jeg søkte deg der ute. Jeg som selv var uten skjønnhet, kastet meg over det skjønn du har skapt. Du var hos meg, men jeg var ikke hos deg. Det som holdt meg langt borte fra deg, var den slags som ikke ville være til hvis det ikke var i deg. Du kalte og ropte og gjorde ende på min døvhet. Du glimtet, strålte frem og drev min blindhet på flukt. Du duftet, jeg pustet inn, og nå ånder jeg for deg. Jeg smakte, nå hungerer og tørster jeg etter deg. Du rørte ved meg, og jeg ble opplødd for freden i deg.

Når jeg engang med hele mitt vesen kan henge fast ved deg, da vil jeg aldri mer ha smerte eller møy. Og først når mitt liv er fylt av deg, vil det bli et levende liv. Den du fyller, reiser du opp. Men fordi jeg ikke er fylt av deg, er jeg ennå meg selv til byrde. Mine gleder som er til å gråte over, kjemper ennå mot mine bekymringer som gir grunn til glede; og jeg vet ikke hvilken av partene som kommer til å gå av med seiren.

Alt mitt håp står til din store miskunn alene. Gi hva du krever, og krev så hva du vil!

Ved DÅP eller
KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESEN'S BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

HELGNENES KIRKE

«Vår Kirke er helgnes kirke. Den som nærmer seg den med mistillit, tror bare å finne lukkede dører, barrierer og billettluker, et slags åndelig politi. Men vår Kirke er helgnes Kirke.

For å være en helgen ville biskopen gi sin ring, kardinalen sitt purpur og paven sin hvite drakt. For helligheten er et eventyr, ja den er til og med det eneste eventyr som finnes. Den som engang har forstått det, er trengt inn i hjertet av den katolske tro. Han har følt sitt dødelige kjød beve av en annen skrekk enn skrekken for døden, av et overmenneskelig håp. Vår Kirke er helgnes kirke.»

Georges Bernanos.

Mellom to foredrag. Fra venstre: Dr. Johan Chydenius, dr. Jarl Gallén og journalisten Barbro Alving.

særlige forutsetninger for et forståelsesfullt og vidsynt foredrag om «Kirken og den lutherske arv», og pater H.

L. Martensen avsluttet studieuken med en tankevekkende behandling av temaet «Kirken — samfunnets livsprinsipp». Det er meningen at kongressens hovedforedrag etterhvert vil bli offentliggjort som artikler i den nordiske katolske tidsskriftspresse.

Ellers var det diskusjoner og rapporter over de kirkelige enhetsbestrebelsler, legmannen og det liturgiske liv, kirken bak jernteppet, kirken i Afrika, og de orientalske kirker. Under ledelse av pater Robert de Cahuwé, som er av orientalsk ritus og hvis virke blant finske katolikker av denne samme ritus vi har omtalt i «St. Olav» (nr. 14 i år), var studieukens deltagere til stede ved en gresk-ortodoks vigilie-vesper i Lahti — et samvær i økumenisk ånd som de troende av begge konfesjoner satte pris på.

Studieuken i Nastola bekreftet, som dr. Gallén på arrangørenes vegne fastslo det i sin avslutningstale, at vi fra gang til gang ser et nordisk miljø av katolske akademikere ta form og finne sin livsstil. Som sådan ga den rike impulser og var en oppmuntring for alle deltagerne.

Min kjæreste kirke

Hvilken er min kjæreste kirke?

Svaret er ikke lett å gi — allerede av den grunn at det som er aller mest typisk for de katolske kirker er at de i alt vesentlig er så like hverandre. Den store opplevelsen for en katolikk er nettopp den at hvor han enn kommer i verden møtes han av nøyaktig samme sprog, nøyaktig samme tekster og bønner — han er hjemme over alt, han føler det som om han i hvert land igjen møter sin mor.

Dette hindrer imidlertid ikke at man med særskilt taknemlighet og bevegelse kan tenke tilbake på visse spesielle kirker — enten fordi man der har møtt det ufattelige, eller også fordi man der har møtt storartede prester eller munkes eller medkristne. Jeg skal straks innrømme at jeg sant nok er ganske hjemme i Roma, men aldri har kunnet forelske meg i noen kirke der. Barokkens kirker lar meg totalt kald, og de tidligkristne basilikaene kan jeg ikke se som annet enn underskjønne rom — jeg er ikke hjemme der. Paris' sognekirker er et sjokk for katolikken. De er så gyselige — ofte fullstendig ødelagt av den skrekkelige kirkelige dekadensen på 1800-tallet som J. K. Huysmans så ubarmhjertig har hudflettet. Men de er også preget av en slags katolsk selvgodhet og fortreffelighet som kan gjøre en utenforstående fortvilet. Man rekker aldri å samle seg før man blir forstyrret — en hissig person skal ha leie for den stol man sitter på og bryr seg ikke det minste om hvorvidt kirkebesøkeren befinner seg i bønn eller er hensunken i betraktning. Og derefter kommer to—tre profesjonelle kirkelige tiggere borti en — det hviskes, det rasler i mynter, det finnes ingen som helst mulighet til samling.

Paris' sognekirker tror jeg er et meget alvorlig hinder for fremveksten av en sann religiøsitet. Det er nemlig ikke likegyldig om en kirke er stygg. Om man kan se at en menighet trives med et usselt og tarvelig, sentimentalt eller skjodesløst nivå når det gjelder det estetiske, har man rett til å undre seg over hvilket nivå samme menighet aksepterer i sitt åndelige liv. Studerer man kirkens enkelte perioder vil man finne at det estetiske forfallet — i kirkekunsten og musikken — går parallelt med en åndelig utarming. Da kirken på 1800-tallet ble forvandlet til en sentimental borgerlig institusjon og skilte seg ut fra de sosiale lag som mest kunne ha trengt den, de kroppsarbeidende, skjedde dette samtidig med en estetisk nedgang så fryktelig at kunsthistorien knapt kjenner maken.

De tyske kirkene har — og det forbauser kanskje mange — et helt annet nivå. De er ofte meget vakre, meget velstelte, har storartede musikere og sangere; menigheten er naturligvis til det ytterste veldisiplinert — man respekterer hverandre, man iakttar absolutt taushet, det ville aldri falle noen inn å snu på hodet om en messebok skulle falle på gulvet, en rosenkrans klirre eller en dør slås igjen. Problemet med de tyske kirkene er et annet. Man elsker i dette musikalsk trenede folk å spekke messen med kirkesang, ofte utmerket fremført. Man kan greie opp til femten salmer, om det faller seg så. Dette betyr imidlertid at det eneste viktige, det som skjer ved alteret, blir stilt i skyggen. Det finnes ingen mulighet for å følge med i den kompliserte og dramatiske handlingen ved alteret, om man hele tiden får bønnene og prestens ord

fullstendig overdøvet av en tordnende sang. All denne musiseringen og sangen betyr dypest sett ikke noe annet enn at man er en smule redd for at messen selv skal være kjedelig, ikke strekke til — man tror at man behøver å fylle den ut, komplettere den, illustrere den, ja øyeblikkvis erstatte den!

Dermed er også sagt at den kirke jeg skal trives i må være en kirke med en rensset liturgi, hvor alle sanger av moderne snitt er bannlyst, og hvor musikken er den gregorianske, kirkens eget gamle sprog som aldri kan overtreffes. Slike kirker finner man naturligvis først og fremst i klostrene. Og det er også til en rekke klosterkirker min tanke går når jeg skal forsøke å finne ut hvilken kirke som er meg kjærest. Jeg tenker på den himmelske sangen hos munkene i Solesmes, de franske benediktinernes gregorianske høyborg, hvorfra det er gått ut impulser til kirkesangen i hele verden. Jeg tenker på dominikanernes åndelige borger, som Saint-Maximin i Provence eller Le Saulchoir sør for Paris — sangen er der kanskje ikke alltid like fullkomment skjønn som hos benediktinerne, men strekker utmerket til for meg.

I Paris finner man en benediktinsk kirke som er blitt særskilt kjær for mange svensker: Abbaye de Sainte Marie ved Rue de la Source i Passy. Den ligger ved en liten stille gate; klostret er fattig og savner tradisjoner. Men der inne bor hellige menn. Blant annet virker der en munk fra Libanon, Dom Charles Massabki, som i de senere år også har vunnet berømmelse gjennom sitt teologiske forfatterskap. Han er ganske hårdt slitt av sitt arbeid — han tilbringer en stor del av sin dag i skriftestolen. Det lar ingen prest upåvirket år etter år å se hele denne strøm av synd og svikt og tarvelighet velle forbi seg. Denne mann har lært meg det meste jeg vet om religiøst liv. Han er orientaler, og gjennom ham har jeg forstått at Kristus også må ha vært en typisk østerlending. Med det mener jeg at man blant de beste orientalerne finner en mer fullstendig menneskelighet enn hva som er vanlig i vesterlandet. Disse menneskene er mandige i sin kraft, i sin viljestyrke, i sitt mot, men de er kvinnelige i sin ømtålige finfølelse, sin forståelse, sin kjærlighet. Jeg har inntrykk av at man i vesterland på en helt annen måte er enten mann eller kvinne. Det fullkomne menneske, Kristus, må ha eid nettopp denne forening av det edleste mandige og det ømmeste kvinnelige, som man i fin avglans kan møte hos østerlandske munkes, og som jeg for min del minnes særskilt fra min venn i Abbaye de Sainte Marie.

Allikevel nøler jeg med å kalle denne kirken min kjæreste. Det finnes en annen kirke, som jeg dog elsker mer. Den finnes i virkeligheten — og den finnes ikke i virkeligheten. Det kan høres mystisk. Men la meg fortelle!

Nord for Paris ligger en liten by som heter Senlis — der står en av Frankrikes skjønneste unggotiske katedraller. Ikke langt fra byen ligger den store Compiègne-skogen. Der ligger Porthos' slott' Pierrefonds i all sin velde. Men der ligger også i et lite hjørne en liten kirke som heter *Morienvall*, og som jeg elsker. Det har vært en klosterkirke, men er nå bare en liten sognekirke. Den tilhører ikke de mest bemerkelsesverdige kirkene i Frank-

rike — den er temmelig liten, og selv om den er gammel og edel i sin form eier den ingen større kunstverker. Men den er den ideelle romanske munkekirke — den ligger på kanten til en stille dal, og den er fremdeles full av hemmelighetsfulle gjenklanger — for den som kan og vil lytte. Gjenklanger av tusen års bønnen av anropende, søkende gregoriansk klage — eller jubelsang. De veldige veggene er gjennomtrengt av hellighet. De fleste kirker ligner mest foreningslokaler — særskilt da i Sveits, hvor Calvins sopelime har jaget alt åndelig liv på dør og erstattet det med dundrende moralisme. En riktig kirke — helst en tidlig romansk — er vendt innad, den strever ikke som gotikkens byggverk i faustisk tross mot himmelen, den brauter ikke, den har små vinduer, som er til for å slippe minst mulig lys inn fra ytterverdenen. I en slik liten romansk kirke finnes intet som lokker til utsyn — man tvinges til å vende blikket innad, mot det eneste viktige, sin egen sjel og den tilgivende kjærlighet den har behov for om den ikke skal stivne og dø.

Jeg har ikke opplevd gudstjenester i denne kirken — alle de gangene jeg har besøkt den har den vært tom. Men jeg har tatt den med meg. Allerede navnet forhekset meg. *Val* betyr dal og *Morien* har jeg alltid (etymologisk naturligvis feilaktig) assosiert til død. Men jeg er aldri blitt skremt av denne «dødens dal». Det som dør der, er det som evangeliet kaller «verden» — den ytre, tilsynelatende så virkelige, brusende og stormende verden, som ikke lar sjelen få luft til å puste. Vårt jordiske menneske dør i denne dalen, men vår sjel kan endelig få leve.

Jeg gikk så lenge med denne kirken i min bevissthet, at jeg til slutt stjal den... Jeg tok den med meg. Jeg flyttet den rent ut sagt til et annet landskap jeg har kjær, Bourgogne. Dette skjedde i en roman som heter «Sakrament».

I nabolaget til denne kirken kom jeg en gang til å lese en stor katolsk forfatter, Dom Columba Marmion, en frodig, from abbed, som forener irsk inderlighet med fransk skarpsinn. Og en formiddag noterte jeg i min dagbok:

«Med hvilken faderlig omsorg løfter han mysteriene i været, demonstrerer hvert ledd og kysser det! I hver detalj som går oss forbi, viser han kjærlighet og omhet —

han kan få det hardeste, mest fullendte smistykke til å lyse varmt når han vender på det i solen. Når jeg leser ham er det som om jeg sto i det blå lysdunkelet i en gotisk katedral med gregoriansk sang tonende i koret og hørte mysteriene åpne seg... Hvor dyktig han lister vekk all sin dogmatiske visdom! Hvor han vibrerer selv, denne irske kolossen med det grove ansiktet og de runde øynene. Det jeg elsker mest hos Dom Columba er de stedene hvor det irske, det bevegelige og sprell-levende lyser frem — midt i de beherskede bevegelsene. Han er som en benediktiner i sin korstol. Jeg har beundret hans bevegelser foran alteret, den utsøkte fraseringen i sangen — men ingenting er til hinder for at det plutselig tindrer i hans blikk av munterhet — eller lyser til av heftig, gutteaktig glede. Eller plutselig opprørthet. Å, hans tonefall, når han kommer tilbake til at Kristi ansikt *bokstavelig* ble spyttet på. Soldatene — som er vi selv — ikke bare plaget ham, pinte ham — de spyttet ham omsorgsfullt og med glede i ansiktet. Jeg hører Dom Columbas heftige åndedrett bak de linjene; han puster ikke rolig før han ber — disse vidunderlige bønnene som avslutter hans analyser — det er som om han lukket det skjønne skrinet til med ømme hender, med lukkede øyne, full av ærbødighet — jeg hører såvidt kneppet i låsen, så omhyllert er jeg av hans stille ærbødighet, hans uendelige takknemlighet.

Det er den ånden jeg elsker i Morierval. Det er den jeg møter så snart jeg trer inn i en av Frankrikes romanske kirker — som alle er like skjønne og alle taler samme sprog. De gotiske katedralene er menneskeligere — de degenererer — de blir på et par århundreder alt for menneskelige — spiritualiteten blir til utsmykningskrams, den edle skjønnheten blir utpekulert og glemmer sin hensikt — som er den, ikke å være noe i og for seg, men å lede oss til mysteriet; til sist blir gotikken — museum. Men de romanske kirkene står der alle like verdige, like skjønne, like samlede. De behøver ikke svimlende høyde, ikke ytre støtte, ikke veldige vinduer — de er trygge, de samler allting i mektige kurver omkring sentrum, de fører oss innad, ikke oppad. Dom Columba i Beauvais, i Reims, i Bourges — nei. Men i Saint-Benoit-sur-Louire, i Tournus eller her i Morierval — der er hans plass. Har man klatret opp og ned i hellighetsstigene og svimlet på murtinden

Morierval -
den
velsignede
dal

BLIKK på TIDEN

DEN FORSPILTE ARV

■ Det er nok å besøke våre nordiske naboland for å oppdage hvor fortilende lite som er bevart av minnesmerker fra Middelalderen i Norge — sammenlignet med Sverige og Danmark er vi nemlig fattige på levende fortid. Det ville det imidlertid være noenlunde mulig å forsone seg med, dersom vi bare tok vel vare på det vesle vi har. Men gang på gang må vi konstatere at det gjør vi ikke. Tidligere har vi omtalt de nifse planene om et tivoli på Hovedøya. Nå kommer meldingen om at de gamle klosterruinene på Selja forfaller. Den lokale kommunen makter ikke utgiftene til vedlikehold, og statens bidrag forslår ikke. Nå blir Sogn og Fjordane fylkeskommune bedt om å tre støttende til. Det får vi håpe den gjør. De benediktinerne som engang reiste et bønnens og lovsangens hus der ytterst i havgapet har etterlatt seg et gripende monument på en av kristenhetens ytterste forposter — Seljeklosteret står for ganske bestemte verdier i vår arv og vår tradisjon. Vår samtid nordmenn har en ofte kort forståelse av nettopp de verdiene og er særgelig lite skapende på området — vi deler vestens savn av virkelig kontemplativ samling og åndelig fordypelse. Det minste vi kan gjøre er å verne med pietet om de få minnesmerker som vitner om at disse verdier engang var selvfølgelig også i vårt norske livsmønster.

STILL GOING WRONG

■ Pave Johannes' ensyklika «Mater et magistra» har i norsk presse møtt korte, men oftest korrekte og vel avveide kommentarer. Vi synes snart å være ferdige med den tid da ethvert utsagn av katolsk opprinnelse setter affektene i sving og avføder en polemikk hvis resonnementer beveger seg på 12-årsstadiet.

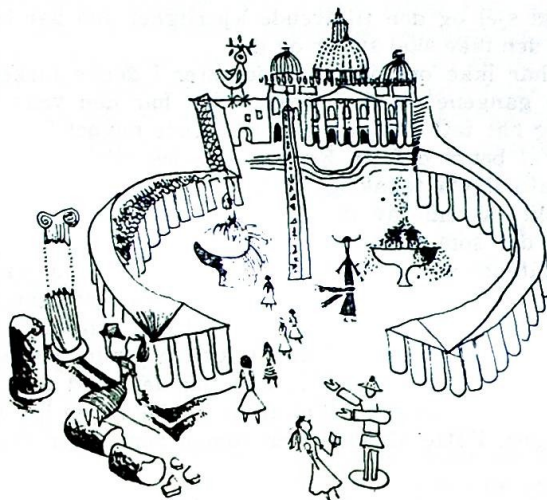
Snart — men ikke helt. I «Dagbladet» har lektor G. D. Horne med iherdig nærsynthet forfektet de rareste meninger om pavens rikdommer. Vi er kanskje gammeldage, men vi synes altså at det hører til en redaksjons soleklare yrkesplikter, også når den har fint lite sympati for den katolske kirke, å avsile leserbidrag som er åpenbart villedende. Lektor Horne er av dem som bare stimuleres til nye uefterretteligheter når man har arrestert hans gamle. Det er et ballspill som åpner seg på evigheten.

I sitt siste innlegg («Kirken med milliardene» — 10. august) er lektoren så uforsiktig å angi sine «kilder» — de er mildest talt forurenset. Der er vel knapt noe ansvarlig menneske som åpent vedkjenner seg å bygge sin oppfatning av den katolske kirkes økonomi eller vesen forøvrig på to anti-klerikale skandaleblader som det italienske «Espresso» og det tyske «Der Spiegel», og enda til freidig påstår at disse «informa-

av en sannhet hos Johannes av Korset, da er det deilig å komme ned til den store fastheten, ydmykheten, tryggheten hos den romanske Dom Columba, hos hvem troen blomstrer så mildt og hvitt som fruktrærne nå nettopp blomstrer i Morienvals velsignede dal med kildens svake risling i bakgrunnen. Og som en runesten i dalen står Benedikts egen regel — så enkel og fast, så full av innsikt i menneskehjertet.

sjoner» er fremkommet «uten at Vatikanet har protestert». Leser lektor Horne kanskje «Osservatore Romano»?

Her opereres med tall som selvfølgelig er de rene gjetninger og som bare kan tjene demagogiske hensikter. Ikke vet vi om lektor Horne i sine fantasier omkring «pavens milliarder» har omregnet for eksempel Peterskirkenes realverdi til klingende mynt, men hans forslag om at pave Johannes burde «selge» Vatikanets kunstskatter (som om nå det var mulig!) kan tyde på litt av hvert. Det skal visst heller ikke lektoreksamen til for å forstå at de tusener av skoler, hospitaler, barnehjem, kirker, biblioteker osv. som en verdenskirke disponerer over, nødvendigvis representerer store realverdier, uten at de derfor kan eller bør omregnes til dollars. Hva denne institusjon faktisk yder av hjelp til nødstedte er enormt, i betraktning av at det dreier seg om menneskers frivillige innsats. Målt på verdensnøden er det derimot lite, av den enkle grunn at det

er hele verdensøkonomien, ikke kirkesamfunnenes budsjetter, som må omorganiseres for at det skal kunne monne.

Det var denne sannhet pave Johannes med rette vurderte i sin rundskrivelse — den rundskrivelse som den mer temperamentsfulle enn klartenkte lektor gikk løs på før han overhodet hadde lest den. Ensyklikaen er et klart og vel gjennomtenkt dokument som lar seg analysere både av dem som deler og dem som tar avstand fra dens synspunkter. Men overfor den rene forvrøvling er den, som ethvert annet tydelig artikulert standpunkt — hjelpeløs.

OM SIGRID UNDSET

■ Gertrude Frederiksen er en dansk husmor fra Århus som for noen år siden gikk til topps i en spørrekonkurranse i Danmarks Radio — simpelthen ved å røbe en helt fenomenal detaljkunnskap i alt som angår Sigrid Undset og hennes forfatterskap. At her er mer enn en hukommelseskunstner, fremgår blant annet av en artikkel i siste nr. (6) av tidsskriftet «Samtiden» om «Ansvarstanken hos Sigrid Undset», der forfatterinnen også røber sans for de store linjer og tankegangen bak detaljene. Hun mener å kunne dele forfatterskapet i tre hovedfaser under nettopp *ansvarets* synsvinkel: I Sigrid Undsets ungdomsverker er mennesket ansvarlig overfor seg selv, senere blir det ansvarlig overfor hjemmet og slekten, og med gjennombruddet til den kristne tro samler dikteren disse ansvarsforhold i det ene store: Ansvaret overfor Gud.

Gertrude Frederiksen har noen treffende linjer om hvor langt dypere Sigrid Undset gikk i sin forståelse av kjærlighetens vesen enn Gunnar Heiberg, når hun påviser at «en sådan ego-centrisk kærlighed må blive til tragedie, for i livet må kærlig-

heden underordne sig hverdagens krav, og Sigrid Undset viser med sin Martha Oulie at kærligheden har også med hus og hjem at gjøre — meget endda, og hvis kvinden svigter de krav hverdagen stiller til hende, ødelegger hun alt ikke blot for sig selv, sit hjem og sine børn, men også for sin elsker. Gunnar Heiberg forkyndte i sit drama at kærligheden er en tragedie — ja, svarer Sigrid Undset, når den er en vrangvendt, en egoistisk kærlighet».

Artikkelen røber innsikt når det gjelder den hovedvei som førte Sigrid Undset til den kristne tro:

«Da Sigrid Undset skrev både det første utkast og «Viga-Ljot og Vigdís», anskuende hun Kristendommen udefra — sad som på domkirkeetappen, udenfor i solskinn, for derude var det virkelige liv troede hun, sådan som hun lader Martha Oulie sige. Da hun skrev «Olav Audunsson» stod hun inde i Kirken, ligesom den lille Kristin i Hamar — og dér inde, og kun inde i Kirken, faldt det hvite sollys ind over hende som mange-farvede stråler fra én sandhed —.

Dengang anså hun kristendommen for en i og for sig ikke uinteressant størrelse, som hun bare ikke hadde brug for. Kirken var for hende blot en «malerisk ruin» i baggrunden af menneskelivet. Kærligheden, den menneskelige kærlighet med dens krav og ansvar, var for hende alt. Og så opdagede hun at sondringen mellom «jordisk» og «himmelsk» kærlighet er falsk. Hvis kærlighet er ægte kærlighet — den der ikke søger sit eget — er den en udstråling, en aflans, af én stor, almægtig, alltfavnende og evig kærlighet — Guds.

Da det gikk op for hende kunne hun skrive et værk der — visse kunstneriske «skönhedspletter» til trods — alligevel er hendes dybeste, mest rystende og opløftende, et værk der sammen med «Kristin Lavransdatter» vil bevare hendes navn som et af de store i verdenslitteraturen.»

VELFERD OG BARMHJERTIGHET

■ To gode kronikker har pastor Olav Egeland skrevet om «Kristent sosialt arbeide i forhold til stat og kommune» («Morgenposten» 4. og 5. august). Her gjør han rede for de spørsmål og de problemer som begrepet «velferdsstat», og ganske særlig dette begrepets utvikling innenfor vår samtids politikk, stiller til den kristne samvittighet. Det må bli en liste over motstridende følelser. Velferdsstatens *utspring* bærer evangelisk preg — det er åpenbart for alle som har sans for idéhistorie at den er et kristent kulturprodukt. Men hva utvikler den seg til? Ved siden av takknemligheten over dette uoverskuelige gode: At nøden er eliminert og den gjensidige ansvarstanken er knesatt i samfunnslivet, melder der seg en viss uro: Går vi ikke langsomt men sikkert mot formynder-samfunnet, der staten er den alt bestemmende sosiale barnepike, og betinger seg alt initiativ når det gjelder hjelp til mennesker? Her må kirken kreve livsrett og livsrom. For velferdsstaten fordeler *rettferdighet*, men mennesker lever ikke av rettferdighet alene. Midt i forbruker-paradiset, ja ikke minst der, forblir *barmhjertigheten*, i ordets opprinnelige, evangeliske betydning, et dypt menneskelig behov. Pastor Egeland siterer en dansk kollega, som frykter at velferdsstatens *omsorg* — hvilket er noe annet enn *kjærlighet* — er ved å gå trett:

«Man unngår heller ikke å legge merke til at viljen til å hjelpe andre mennesker svekkes. Det er den indre uvilje mot enhver form for hjelp som ikke kommer en selv til gode. Den kan anta former, hvor man har inntrykk av at den det gjelder føler alle andre som motstandere, en gold og ufølsom innstilling til medmennesker i almindelighet og for de svakeste i særdeleshet.

Velferdsstaten har nådd sin karikatur. Det gjelder ikke de andres, de svakes velferd, men min velferd. Kravmentaliteten holder sitt inntog. Man vokter på alle andre i angst for at de skal få en større bit av kaken enn jeg selv. —

Velferdsstaten — slik må de kristne se det — er tanken om de andres velferd, de svakes, og ikke om min egen velferd. Derfor må velferdstanken underbygges og understøttes av en folkeomspennende ansvarlighet overfor nesten. Den kristne forkynnelsen må være velferdsstatens nødvendige fundament.»

KATOLSK ORIENTERING

Fra og med 13. september i år åpner Dominikanerne i Oslo adgangen til en systematisk

INNFORING I KATOLSK TROSLÆRE gjennom ukentlige forelesninger, strekkende seg over et arbeidsår (september til mai) — i alt 34 timer. Kurset er vederlagsfritt, åpent for *ikke-katolikker* som ønsker en grundig informasjon om katolsk lære og trosliv og innebærer ikke noen form for forpliktelser.

Hver enkelt forelesning vil bli gitt 2 ganger: *Onsdag kl. 18* og *fredag kl. 20*, for at flest mulig skal få adgang til å følge kurset.

Undervisningen meddeles av dominikanerpatrene og omfatter:

EVANGELIENES KRISTUS OG TROSPROBLEMET — DET ONDES PROBLEM. *Pater H. Rieber-Mohn.*

INKARNASJONEN — LÆREN OM TREENIGHETEN — JOMFRU MARIA. *Pater Th. Patfoort.*

KIRKEN — PAVEDØMMET — SKRIFT OG TRADISJON — BIBELEN, GUDS ORD. *Pater E. Gunnes.*

NÅDEN — TRO, HÅP OG KJÆRLIGHET — DET EVIGE LIV — DÅPEN OG FERMINGEN. *Pater F. D. Thorn.*

MESSEN — EUKARISTIEN — LITURGIEN OG KIRKEÅRET — BØNNEN OG DET INDRE LIV — HELGNENE. *Pater Th. Patfoort.*

MORALPROBLEMET — SYND OG ARVESYND. *Pater A. Raulin.*

BOT OG TILGIVELSE — SKRIFTEMALET. *Pater F. D. Thorn.*

DEN KATOLSKE MORAL. *Pater A. Raulin.*

EKTESKAPET — PRESTEDØMMET — KLOSTERLIVET. *Pater F. D. Thorn.*

DET KRISTNE LIV. *Pater A. Raulin.*

Første forelesning finner sted *onsdag 13. september kl. 18* (og gjentas *fredag 15. september kl. 20*) i St. Dominikus Kloster, Neuberggaten 15, Oslo, telefon 55 07 71. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset ved første fremmøte.

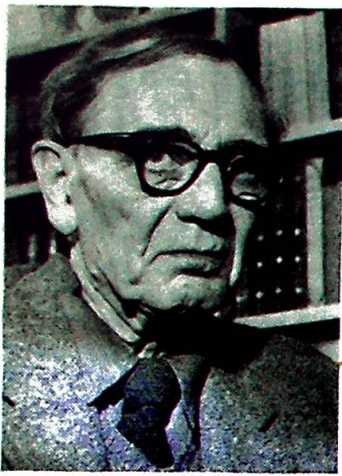
Og Egeland føyer for egen regning til noen ord som forhåpentlig når sin adresse — de ikke få av våre sosialpolitikere som i all stillhet har begynt å oppdage at innerst inne i velferdsstaten sitter et stort, kaldt og farlig vacuum:

«Fra et visst politisk hold er det gjentagende ganger blitt sagt at vi vil ha bort enhver form for barmhjertighet. Vi vil rettferdighet. Det vil kirken også. Men en rettferdighet som også gir plass for barmhjertighet. Ikke den selvgode, nedlatende barmhjertighet. Den vil vi også til livs. Men den barmhjertighet som Jesus taler om da han sa: Vær barmhjertig, likesom eders Far er barmhjertig. Rettferdighet uten barmhjertighet er lys uten varme.»

Frater Candidus.

KATOLSK FORUM's

program for høstsemesteret 1961 vil bli offentliggjort i neste nummer av «St. Olav».

BØKER

Mennesket og kjærligheten

Helge Krog.

Leif Longum: *To kjærlighetsromantikere. Gunnar Heibergs og Helge Krogs erotiske dramatik.* Universitetsforlaget.

Allerede den nesten paradoksale tittelen vekker nysgjerrighet: To nøkkelfigurer i norsk radikalismes historie karakteriseres som *romantikere*. Forordet stimulerer ytterligere interessen: «Jeg var blitt slått av det påfallende faktum at Heiberg og Krog, begge erklærte rasjonalister, i sin diktning dyrket kjærligheten med en ærefrykt som godt kunne kalles religiøs. Jeg fikk lyst til å studere dette fenomenet nærmere for om mulig å plasere det i en større, idémessig sammenheng.» Denne lyst skulle vise seg å være meget fruktbar.

Først vender forfatteren seg mot *Gunnar Heiberg* og hans kjærlighetssyn. Heiberg hadde satt seg et pretensiøst mål i de to skuespillene «Balkonen» og «Kjærlighetens tragedie.» Han ville i disse verkene ikke bare skildre kjærligheten som den store og altopplukende lidenskap, han ville trenge inn i selve kjærlighetens vesen og gi en kjærlighetens filosofi. Likesom en rekke andre av 80- og 90-årenes diktere ser han i kjærligheten tilværelsens mektige og guddommelige makt. Kjærligheten konfronterer mennesket med det hellige. Illustrerende er det sitat fra Strindbergs «Tjånstkvinnans son» som Longum har plassert foran i boken: «Johan frågade en gång en ung författare, som var ateist hur han kunde reda sig utan Gud? — Den unge mannen svarade. Vi ha kvinnan i stället.» I Guds sted plaseres kvinnen, erotikken blir religion. Men Heibergs evangelium er dystert: Kjærligheten har intet med lykke å gjøre, med despotisk hensynsløshet krever den *alt* og står i diametral motsetning til andre menneskelige ytringsformer som kultur, kunst, arbeide. Denne dualistiske oppfatning av kjærligheten som noe kulturstridig har dype røtter i europeisk litteratur. Den hører hjemme i en kjærlighetstradisjon som har sitt utgangspunkt i trubadurenes, Dantes og Petrarcas ekstatiske kvinnedyrkelse og som ble gjenopptatt av senere tiders romantikere. Heibergs kjærlighetssyn må sees i sammenheng med hele hans livsholdning, som i bunn og grunn er romantikerens. Til tross for sin rasjonalisme, er han et barn av det 19. århundres romantikk med dens frihetspathos, med dens dyrkelse av følelsene og med dens uhemmede individualisme. Hans virkelighetsopplevelse ligger på et estetisk plan, han lever i en verden der følelsenes intensitet er den eneste verdimåler og der kampen ikke står mellom godt og ondt, men mellom lunkenhet og lidenskap. Hans verden er en verden uten etisk perspektiv.

Og nettopp her ligger en dyp og avgjørende forskjell mellom Heiberg og *Helge Krog*.

Med sine tre hoveddramaer «Konkylie», «Underveis» og «Oppbrudd» ble Krog utpekt til Heibergs arvtager i norsk litteratur. Skjønt Krogs kjærlighetsdyrkelse aldri fikk Heibergs preg av religionssurrogat, møter vi også hos ham den romantiske forherligelsen av erotikken. Men etterhvert beveger han seg bort fra det kulturfientlige kjærlighetssyn, samtidig som han også oppgir den følelsesbestemte moral som ble forsvart i «Konkylie» og «Underveis.» Det pussige skjer at radikaleren Krog kommer til å bli vesentlig enig med en mann som *Christen Collin*, litteraturhistorikeren som i 90-årene ble regnet som innbegrepet av sneversynt borgerlighet fordi han tok opp kampen mot den nye litteraturens kjærlighetssyn og etikk.

Mens Heiberg alltid ble stående i en romantisk følelsesmoral som i sin konsekvens måtte føre til den ekstreme individualismes isolasjon og menneskelige kulde, innsær Krog at menneskets vei fra ensomhet til fellesskap går gjennom en kjærlighet som *forplikter*. I hans verden blir nettopp problemene om moralsk ansvarlighet og godt og ondt sentrale. Derved viderefører Krog tradisjonen fra Ibsen, en tradisjon som er bærer av den erkjennelse at veien til frihet går gjennom bundethet til noe utenfor oss selv, gjennom medmenneskelig ansvar og forpliktelse.

Det tradisjonelle preg av farveløs objektivitet og tørr videnskapelighet som man gjerne finner i den akademiske avhandling, kan virke lett skremmende på legmann og avholde ham fra å våge seg inn i de lærdes jungel av fotnoter og henvisninger. Leif Longums magistergradsstudie skulle ha muligheter for å danne en unntagelse. Den er ikke akademisk kjedsommelig. Den skaper spenning ved å innta en bevisst vurderende holdning overfor sitt stoff. Og ikke minst: Den behandler et emne som turde være av almen interesse.

N. H.

Nyheter fra Danmark

Daniel-Rops: Den hellige Vincent af Paul. Pauluskredsen, København 1960. 87 s.

Elsebet Kieler: Messeofferet. Skt. Ansgars Forlag, København 1961. 71 s.

Valfarten (i serien «Ånd og Liv», nr. 9). Pauluskredsen, København 1961. 40 s.

Jesu Hjerte («Ånd og Liv», nr. 10). Pauluskredsen, København 1961. 40 s.

Titlene på disse fire nye katolske publikasjoner i Danmark kune lett gi inntrykk av en gjenopplevelse av den gamle konfesjonelle apologetikk. Faktisk får vi på ett fat en rekke emner servert som hver for seg har gitt anledning til skarpe debatter mellom katolikker og protestanter: først en helgen som katolikkene dyrker, så messeofferet som for Luther etter hans brudd med Rom var en vederstyggelighet, valfarten som er et skoleeksempel på utvortes gjerningsrettferdighet og til slutt Jesu-Hjerteandakten, jesuittenes og motreformasjonens yndlingsbarn.

Den som åpner disse brosjyrer i håp om å finne noe av den gamle kampånd, vil bli skuffet, mens den som mener at den tid er forbi da man ikke kunne samtale uten å gå gjensidig til angrep, vil bli trøstet. Disse katolske emner blir alle som ett behandlet ut fra en kristen sammenheng uten eselspark mot annerledetrede, til oppbyggelse for katolske kristne og opplysning for protestantiske.

Serien «Ånd og Liv» behøver ikke mer å bli presentert, dens eksistensberettigelse er blitt mer og mer åpenbar. I det nå avsluttede semester fikk vi altså et hefte om Valfarten og et om Jesu Hjerte. Begge kan anbefales varmt. Det vil forundre mange å oppdage at valfartstradisjonen er blitt levende igjen i de fire nordiske land og har slått godt an blant moderne katolikker her oppe. Det vil først og fremst opplyse mange å lese om tanken bak valfarten, og den har lite med gjerningsrettferdigheten å gjøre: «Fordi valfarten er på en gang mystikk og askese, samtale med Gud og aktivitet, bønn og ydmyk nestekjærlighet, en vandring henimot Gud og et møte med ham, er den et symbol og et bilde på hele det kristne liv.»

Heftet om Jesu Hjerte er litt av et forsvarsskrift ikke overfor protestantene, men overfor de katolikker som mistenker denne andaktsform for å fremme en søtladén, individualistisk og «unordisk» fromhet. Forsvaret består i å bevise at Jesu-Hjerte-andakten har røtter i Bibelen, hos kirkefedre og ikke minst i den danske middelalder. Man vil i dette perspektiv med interesse lese jesuitt-pateren H. L. Martensens inlegg om «Jesu Hjerte i dansk sprogbrug», mens «Jesu Hjerte-dyrkelsens grundlag i skrift og tradition» blir behandlet av hans medbror pater J. Coenen.

Til tross for Johannes Jørgensens, Sigrid Undsets og en del andres lødige bidrag, skorter det ennå på gode helgenbiografier på nordiske sprog. De er forresten også mangelvare i den katolske verden i det hele. Det var en god idé av Pauluskredsens ledelse å utgi i bokform det kapittel som *Daniel-Rops* har skrevet om Vincent de Paul i sin populære kirkehistorie. Det er alltid perspektiv i det som Daniel-Rops skriver, megen lærdom men formidlet så leseren ikke føler den som et tungt panser, og Vincent de Paul er sikkert en av de helgener som forfatteren, i likhet med alle klassisk utdannede franskmenn, føler seg mest i familie med. «Det er ingen, skriver Daniel-Rops, som bedre enn han personifiserer dette fruktbare århundre hvor Kirken, som vi kjenner i dag, ble født. Man har kalt det «de store sjelers århundre», og det slutter den dag Vincent af Paul døde».

Elsebet *Kielers* bok om messeofferet er et godt eksempel på en fremstilling av den katolske teologi som ikke ignorerer protestantismens utfordring, men heller ikke henfaller til polemikk og ensidighet. Forfatteren har en meget bestemt hensikt, nemlig å fremstille messeofferet som aktuell handling her og nå, fra Guds side og fra vår. Messen er en aktuell handling, dermed kan den bli og skal den bli vårt offer uten ett øyeblikk å holde opp med helt og holdent å være Guds handling. At dette er mulig henger sammen med at tiden og evigheten ikke er to parallelle størrelser: evigheten står i samme forhold til tiden som Skaperen til sin skapning: I ham lever vi, rører vi oss og er til. Dermed kan Jesu evige offer bli vårt. Hvordan det skjer, det kan vi ikke fatte, vi fatter aldri forholdet mellom det uskapte og det skapte, men konsekvensene kan vi innse og de er vidttrekkende når det gjelder vår deltagelse i messen, Jesu eget offer. Vi er medvirkende i frelsesverket, vi er medofrende, medofret og medforvandlet. Det er det som Elsebet Kieler først og fremst gjør levende for oss. Hennes bok hjelper oss ikke til å følge med i messen, hvis man dermed mener å finne ut av hvilke tekster presten leser eller hvilken utvikling de forskjellige ledd i messen har gjennomgått. Men den hjelper oss til å delta i messen ved å fortelle oss hva det egentlig innebærer at vi medvirker i en handling som er og ikke kan være annet enn Guds egen. A. R.

UTLANDET

NY STATSSEKRETÆR

Alerede fjorten dager etter kardinal Tardinis død er stillingen som pavens statssekretær blitt besatt. 14. august ble kardinal Amleto *Cicognani* utnevnt til å bekle denne Kirkens nest høyeste post.

Kardinal Cicognani er en mann på 78 år. Han ble født i 1883 i nærheten av Faenza i provinsen Ravenna. Han tok sine juridiske og teologiske doktorgrader i Roma og trådte straks etter, 27 år gammel, i kuriens tjeneste, der han siden har «gått gradene». I 1928 fikk han sin første høyere utnevning — som assessor ved kongregasjonen for Østkirken. Samtidig virket han i en 10-årsperiode som professor i kirkerett og har offentliggjort en rekke juridiske arbeider.

I 1933 ble den daværende Mgr. Cicognani utnevnt til titulær-erkebiskop og sendt som apostolisk delegat til Washington, der han kom til å få sitt virke i 25 år, med den oppgave å være bindeleddet mellom den stadig voksende amerikanske kirke og Vatikanet. Som man vet består det ingen diplomatisk forbindelse mellom USA og Vatikanet, og Vatikanets utsending i USA har således ikke rang av nuntius. I løpet av disse 25 årene lærte imidlertid Mgr. Cicognani USA å kjenne, han reiste gjennom landet på kryss og tvers og knyttet intim kontakt med landets befolkning.

Kort etter Johannes XXIII's tronbestigelse ble han kalt til Roma og kreert til kardinal i den nye paves første konsistorium, i desember 1958. Aret etter overtok han

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

*kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk*

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

kardinal Tisserants stilling som sekretær ved kongregasjonen for Østkirken — en oppgave som han var kvalifisert til ikke bare på grunn av sitt tidligere mangeårige arbeid i kongregasjonen, men også gjennom personlige opphold i det nære Østen. Den nye statssekretær er således en mann som har intimt kjennskap både til den vestlige verden og til de problemer som den østlige verden byr på — noe som er av vesentlig betydning for den mann som ikke bare skal stå for den daglige ledelse av Vatikanets utenrikstjeneste, men også være den drivende kraft i forberedelsen av det kommende kirkemøte.

*

BELGIA

Kardinal van Roey død.

Den belgiske kirkes primas, den 87-årige kardinal Joseph-Ernest Roey, erkebiskop av Malines, avgikk ved døden 6. august. I 19 år var han kardinal Merciers generalvikar, og etterfulgte ham som den belgiske kirkes overhyrde i 1926. Et år senere ble han kardinal. Som sin forgjenger ble han under den tyske okkupasjon noe av et samlingsmerke mot undertrykkelsen.

ØSTERRIKE

Pater Bormann til Kongo.

Forleden utsendte provinsialen for «Jesu-Hjerte-misjonærene» i Salzburg 3 nye misjonærer og 4 søstre til Kongo. Blant dem befant seg pater Adolf Martin Bormann, sønn av den beryktede NSDAP-lederen Martin Bormann, som muligens unnkom fra Tyskland i mai 1945 og som siden stadig eftersøkes verden over. Bormann junior var knappe 15 år gammel ved sammenbruddet. Han fant et tilfluktssted hos katolske bønder i Tyrol, og i 1947 ble han opptatt i den katolske kirke. Siden ble det hans ønske

å bli misjonær og i 1952 avla han sine ordensløfter hos Jesu-Hjerte-misjonærene, og nå er altså hans ønske gått i oppfyllelse. (KNA)

Forslag om en felles-europeisk fasteaksjon.

På den internasjonale misjonsstudieuke, som i mai ble holdt i Wien, ble det fremholdt at utviklingshjelpen også måtte ses som en del av misjonens oppgave, som et uttrykk for solidaritet og kristen nestekjærlighet. Generalsekretæren for det pavelige misjonsverk i Østerrike, Alois Tampier, stilte også spørsmålet om ikke tiden var inne til å gå inn for en «fasteaksjon» over hele Europa i likhet med den som har vært gjennomført i Tyskland og Østerrike de siste år. Den skulle da legge grunnlaget for en «europeisk katolsk union for utviklingshjelp». (KNA)

Som kardinal Cicognanis etterfølger i ledelsen av kongregasjonen for Østkirken er allerede utnevnt erkebiskop Gabriel Acacio Coussa, som selv er av byzantinsk ritus og stammer fra Aleppo i Syria. Det var ved hans bispeinnvielse i april i år at paven — som den første pave på flere hundre år — selv feiret messen ifølge den byzantinske ritus. Det ventes at Mgr. Coussa snarest vil bli utnevnt til kardinal.

OSLO

E. M. JACOBSEN

Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

TRONDHEIM

AKSJESELSKAPET
PROTON

Elektriske installasjoner

FREDRIKSTAD BLIK- &

METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. verksted — Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler

FREDRIKSTAD

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 3056

FREDRIKSTAD

Drammens-
firmaer

GUSTAV BÖHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Drammens malerforretning

Tlf. 83 39 16 - 83 33 32

Inneh. Asbjørn Gundersen

HARALD LYCHE & CO.

Bøker - Papir - Toalettsaker

Sportsartikler - Leketøy

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

NORLØFF

Jernvareforretning A/S

Drammen - Tlf. 83 65 80

TYRILYS

^{1/5} TYRI
FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

**HAMAR-
SIDEN**

NEBB

NEBB's HAMAR-AVDELING 1/5
HAMAR

OSKAR WIIK
Herre- og gutteklær
Skotøy for alle
STRANDGT. 51 - HAMAR

H A M A R
B R Y G G E R I

LEIF LIE
BAKERI & KONDITORI
Telefoner:
Bakeriforretningen 23 123
Lies Konditori, Østre Torg 23 083

VESTBYENS KOLONIAL
Telefon 23 339 - 23 362
H A M A R

Malermester
WILLY NIKOLAYSEN
Oplandsgt. 2
Tif. 23 741

HAMAR GLASSMAGASIN A/S
HANDELENS HUS
Telefon 23056

SÅ TYNT OG
SPRØTT
SOM
ALDRI
FØR...

IDEAL

M. Grøndahl

Bok- og Papirhandel
Tif. 23 900 - 23 911

MICHAEL SCHAU & SØNN
GRØNNEGATEN 94
Tif. 23 160

Ole J. Lie
BARNETØY - GARDINER
Tif. 21 773 - Torvgaten 14 - Hamar

O. FUGLSETH
HANDELSGARTNERI OG
BLOMSTERFORRETNING
Hamar - Tif. 23 079 - 23 370

A. BLYSTAD
Torvgt. 56 Hamar
Telefon 23 506
Skotøy og Herreutstyr

THORALF JOHANSEN & SØNNER
Byggmester- og entreprenørforetning
Telefon 23 410 - Hamar

SIGV. SØRENSEN
KOLONIALFORRETNING
Spesialitet: Kaffe

Støkken's Bokhandel
Strandgt. 13 - Tif. 23 021

EGIL BRODAL
Tapetsermester
Tif. 22 168

Hedmark Cementvarefabrik
E. GRILL FASTING
Hamar
Elverum - Kongsvinger

JOHS. LIE
Kjøttforretning
Hamar
Tif. 23 939

**HUGO
OFFSTEN
AMAR**
Handelsgartneri og Blomsterforretning
Tif. 23 680 - 23 086

Malermester
JAC. E. JENSEN
Tif. 23 595 - 21 755

KNUTSTAD & HOLEN
FISK OG VILT
HAMAR

ARNE BORGLUND
Bok- og Aksidenstrykkeri
HAMAR - TLF. 23 858

Stortorvets
Frukt & Cigarforretning
O. E. ALM
Hamar - Tif. 23 237

HAMAR FARVEHANDEL
Etablert 1865
Strandgaten - Tif. 21 015
H A M A R

Astoria
MØBELFORRETNING A-S
Tif. 22 744

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO.

ASSURANCEBUREAU/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 13 32

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

MALERMESTER

Otto Foerster

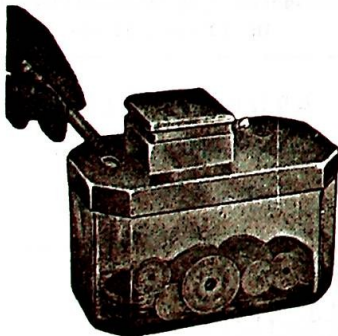
utfører allslags maler- og tapetserarbeide.
Tlf. 21 69 06

WISBECH
ARTISERSELSKAP

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Brevskolen om den
katolske kirkes tro
og moral

Spørsmål besvares av lærerne.
Kurspris kr. 10.—.

Katolsk Informasjon

Postboks 3664 - Oslo

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**